

UP Board Solutions for Class 6 Sanskrit Chapter 12

चन्द्रशेखर आजादः

अभ्यासः

प्रश्न 1. उच्चारणं कुरुत पुस्तिकायां च लिखत
नोट – विद्यार्थी शिक्षक की सहायता से स्वयं करें।

प्रश्न 2. एकपदेन उत्तरत

(क) आजादस्य पूर्ण नाम किम्?

उत्तर – चन्द्रशेखरः आजादः।

(ख) कस्य स्वागतस्य बहिष्कारायः जनाःनिश्चयम् अकुर्वन्?

उत्तर – साइमनस्य।

(ग) वेत्रप्रहारकाले आजादः किम् उद्घोषयत्?

उत्तर – चन्द्रशेखर आजादः।

(घ) अल्फ्रेड वाटिका कस्मिन् नगरे अस्ति?

उत्तर – प्रयागनगरे।

प्रश्न 3. एकवाक्येन उत्तरत-

(क) कदा वयोवृद्धं लाला लाजपतरायं गौराङ्गाः अताडयन्?

उत्तर – साइमनसमितेः बहिष्कारकाले वयो वृद्धं लाला लाजपतरायं गौराङ्गा अताडयन् ।

(ख) कस्य प्राङ्गणे आजादः बहिष्कारान्दोलनं समचालयत्?

उत्तर – वाराणस्यां क्रीसकालेज इति नाम्ना संस्कृत विद्यालयस्य प्राङ्गणे आजादः बहिष्कारान्दोलनं समचालयत् ।

(ग) लाला लाजपतरायस्य मृत्योः मुख्यं कारणं सैन्डर्स नामानम् गौरा के अमीरयन्।।

उत्तर – आजादः, भगतसिंहः, शिवरामः राजगुरुः, जयगोपालशय-इमे सर्वे लाला लाजपतरायस्य मृत्यो मुख्यं कारणं गौराङ्गं सैन्डर्स-नामानम् अमारयन्।।।

(घ) “कस्तव पिता?” इति प्रश्नस्य उत्तरं किम् अयच्छत्?

उत्तर – “कस्तव पिता?” इति प्रश्नस्य उत्तरं अयच्छत् “स्वाभिमानः!”

प्रश्न 4. अधोलिखित-क्रियापदानां लिखत (लिखकर)-.

क्रियापदम्	लकारः
पठन्ति	लट्
आसीत्	लङ्
गच्छेत् ।	विधिलिङ्
अभवत् ।	लङ्

प्रश्न 5. उदाहरणानुसारं लकारपरिवर्तनं कुरुत (परिवर्तन करके) –

उत्तर-

ललकारः लट् लकारः

अयच्छत् । यच्छति

अशृणोत् शृणोत्
आगच्छत् । आगच्छति
अमारयन् । मारयन्ति

प्रश्न 6. संस्कृतभाषायाम् अनुवादं कुरुत

(क) स्वतंत्रता दिवस पन्द्रह अगस्त को मनाया जाता है।

अनुवाद – स्वतंत्रता दिवसं पचदश अगस्ते आयोजयति ।।

(ख) स्वतंत्रता संग्राम में अनेक राष्ट्रभक्तों ने प्राणों की आहुति दी।

अनुवाद – स्वतंत्रता संग्रामे अनेके राष्ट्रभक्ताः प्राणोत्सर्गं कृतवान् ।

(ग) चन्द्रशेखर आजाद संस्कृत विषय के छात्र थे।

अनुवाद – चन्द्रशेखर आजादः संस्कृत विषयस्य छात्रः आसीत् ।।

(घ) हमारा देश पन्द्रह अगस्त, सन् 1947 ई० को स्वतंत्र हुआ।

अनुवाद – अस्माकं देशः 15 (पञ्चदश) अगस्त, 1947 ईसवी वर्षे स्वतन्त्रः अभवत् ।

(ङ) देश में संविधान 26 जनवरी, सन् 1950 ई० को लागू किया गया।

अनुवाद – देशे 26 जनवरी, 1950 इसवीये वर्षे संविधानम् आरब्धयत् ।

प्रश्न 7. सुमेलनं कुरुत (सुमेलित करके)

(क) गणतन्त्र दिवसः जनवरी मासस्य षड्विंशदिनाङ्के

(ख) स्वतंत्रता दिवसः अगस्त मासस्य पञ्चदशदिनाङ्के

(ग) महात्मागान्धी जन्मदिवसः अक्टूबर मासस्य द्वितीयदिनाङ्के

(घ) झण्डा दिवसः दिसम्बर मासस्य सप्तदिनाङ्के